

З В І Т
про наукову діяльність за 2025 рік
академіка НАН України
Бориса БУРКИНСЬКОГО

Відповідно до Постанови Президії НАН України №97 від 30.03.2022р. очолюю ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України». Є членом Президії НАН України (Постанова №1 Загальних зборів НАН України 09.10.2025), а також головою Наукової ради Південного наукового центру НАН України та МОН України.

I. Згідно з тематичним планом Інституту взяв участь у розробці та науковому керівництві:

- держбюджетної прикладної теми «Розбудова систем агропромислових ринків України в умовах повоєнного відновлення та євроінтеграції» (номер державної реєстрації 0124U003609, термін виконання 01.07.2024р.-31.12.2026рр.).

бюджетної програми «Наукові і науково-технічні (експериментальні) роботи за пріоритетним напрямом «Структуроутворення у воєнно-повоєнній економіці України» на 2025-2026 рр.») (КПКВК 6541230).

- держбюджетної прикладної теми «Консолідація ресурсів і підвищення ефективності їх використання в контексті зміцнення обороноздатності та повоєнного економічного відновлення», (номер державної реєстрації 0125U000628, терміни виконання: 01.01.2025 - 31.12.2026 рр.)

- *договірної теми з МОН України (договір від 10.10.2025 №БФ/С20-2025 про виконання наукового дослідження, науково-технічної (експериментальної) розробки державною науковою установою, яка за результатами державної атестації за науковим напрямом «Суспільний», віднесена до групи «А»):*

- прикладної теми «Комплексне наукове дослідження забезпечення просторового інвестиційно-інноваційного розвитку Українського Причорномор'я» (договір від 10.10.2025 №БФ/С20-2025), (номер державної реєстрації 0125U003488, термін виконання 17.09.2025–31.05.2026).

Здійснюю координацію виконання 2 міжнародних грантових проєктів за Спільною оперативною програмою транскордонного співробітництва «Басейн Чорного моря 2014-2020рр.» та європейської програми «EMFAF» (назви проєктів зазначено в розділі IV. Міжнародна співпраця);

Мною отримано наступні наукові результати:

6541030:

Розроблено науково-методичне забезпечення для діагностики динаміки систем агропромислових ринків в умовах загроз на основі інтегрованого підходу, яке включає різні типи ринкової діагностики (внутрішнього й зовнішнього середовища, цільових впливів), чотири ключових виміри загрозостійкості (економічний, соціальний, екологічний, інституційний), сім груп індикаторів для

їх діагностування, подвійну процедуру оцінювання як загальних макротенденцій підсистем, так і специфічних тенденцій релевантних ринків, дозволяючи встановити потенціал і вразливості їх загрозостійкості. Запропоновано науково-методичний підхід до комплексного аналізу стану конкуренції на товарних ринках, який включає процедуру ідентифікації релевантного ринку та розрахунок індексів цінової конкуренції. Обґрунтовано інституціональні та організаційно-економічні механізми і заходи розбудови систем агропромислових ринків на засадах розвитку секторів глибокої переробки сировини в воєнно-повоєнний період у контексті впровадження проєктів Плану відновлення України за напрямом «Нова аграрна політика»;

розроблено методичні рекомендації до діагностики динаміки систем агропромислових ринків в умовах загроз на основі інтегрованого підходу, які враховують чотири ключових виміри загрозостійкості (економічний, соціальний, екологічний, інституційний), поєднують у єдину систему різні типи ринкової діагностики (внутрішнього й зовнішнього середовища, цільових впливів), включають сім груп індикаторів для діагностування загрозостійкості й компонентів збалансованого розвитку ринкових систем, результативності адаптивного регулювання та інституційної стійкості органів влади, передбачають подвійну процедуру оцінювання як загальних макротенденцій підсистем, так і специфічних тенденцій релевантних ринків, дозволяючи встановити потенціал і вразливості їх загрозостійкості в умовах війни;

удосконалено науково-методичний підхід до діагностики систем агропромислових ринків на засадах загрозостійкості із визначенням головної мети, завдань, принципів, напрямів, методів та інструментів, який, на відміну від існуючих, включає розширену процедуру діагностики динаміки систем ринків на основі проактивного підходу із використанням фактичного й прогнозного аналізу на засадах багатосценарності з урахуванням особливостей і потужності загроз, типів реакцій ринків, а також глибинну інтерпретацію динаміки ключових індикаторів функціонування системи агропромислових ринків до, під час та після загроз з урахуванням контексту ситуації, різновекторного впливу множини чинників та часових параметрів, як підґрунтя для прийняття управлінських рішень, коригування механізмів адаптивного регулювання, попередження загроз.

6541230:

Розроблено Концепцію консолідації ресурсів України і підвищення ефективності їх використання в контексті повоєнного відновлення, в якій, на основі операціонального визначення поняття «ресурси», їх основних видів, аналізу їх сутності, обґрунтовано визначальну роль соціального капіталу серед інших видів ресурсів, визначено мету Концепції, проблеми, які потребують вирішення, а також напрями та завдання їх вирішення;

На основі дослідження міжнародних підходів до оцінки матеріальних втрат розроблено чотири-етапний методичний підхід до оцінювання втрат матеріальних ресурсів переробної промисловості, заснований, по-перше, на використанні територіальної диференціації та поєднанні відкритих статистичних даних з уточненими оцінками пошкоджень, що дозволяє не просто прораховувати збитки, які необхідно відшкодувати, а врахувати регіональний контекст, у т.ч. активність бойових дій в окремих регіонах, по-друге, на використанні показника доданої вартості як ключового об'єкта оцінки, що дозволяє уникати дублювань у розрахунках, які властиві багатьом підходам, заснованим на обліку валових обсягів втрат майна або продукції, - це підвищує точність оцінки та забезпечує коректне узгодження з іншими макроекономічними параметрами.

Разом з науковцями Інституту прийняв участь у доповідній темі з МОН України:

Розвинуто теоретико-методичні засади дослідження інвестиційно-інноваційних процесів як структурного елементу соціально-економічного стану регіонів, що дозволило ідентифікувати асиметрію просторового розвитку, встановити осередки концентрації інноваційної активності та зони дестабілізації під впливом воєнних, соціально-економічних, демографічних і еколого-технологічних факторів, а також окреслити напрями підвищення інвестиційної привабливості та інноваційної спроможності Українського Причорномор'я. Обґрунтовано стратегічні напрями сталого розвитку регіональних ринків в умовах загроз на засадах розбудови подовжених агропродовольчих ланцюгів кінцевої продукції з доданою вартістю у контексті завдань Нової аграрної політики Плану відновлення України.

Запропоновано нові системи показників та розроблено методичні підходи щодо оцінювання: динаміки трансформацій інвестиційно-інноваційного середовища; стану інституціонального забезпечення інвестиційно-інноваційних процесів; екосистемних активів, які поєднують економічні, екологічні та соціальні виміри; стану інноваційного забезпечення розвитку підприємницького сектору регіонів України в контексті цифровізації; сценаріїв розвитку внутрішнього ринку праці морської галузі; стану та перспектив розвитку науково-інноваційної діяльності Українського Причорномор'я.

II. Опубліковано:

***Монографії
6541030:***

1. Буркинський Б.В., Нікішина О.В., Зеркіна О.О. Концептуальні засади розбудови систем агропромислових ринків в умовах безпекових загроз: монографія / Буркинський Б.В., Нікішина О.В., Зеркіна О.О. ; НАН України, ДУ

«Ін-т ринку і екон.-екол. дослідж. НАН України». – Одеса : ДУ «ІРЕЕД НАНУ», 2025. – 152 с. <https://doi.org/10.31520/978-617-14-0380-2>

2. Буркинський Б.В., Лайко О.І. Економічний розвиток територіально-господарських систем України в умовах сучасних викликів: монографія / [Буркинський Б.В., Лайко О.І. та ін.] ; за наук. ред. О.І. Лайка ; ДУ «Ін-т ринку та екон.-екол. дослідж. НАН України» – Одеса : ДУ «ІРЕЕД НАНУ», 2025. – 366 с.

3. Буркинський Б.В., Кутателадзе О.Д. та ін. Місцеве та регіональне самоврядування в Україні: сучасний стан та шляхи реформування: монографія / [Буркинський Б.В., Кутателадзе О.Д. та ін.] за наук. ред. Буркинського Б.В. та Кутателадзе О.Д. ; НАН України, ДУ «Ін-т ринку і екон.-екол. дослідж. НАН України». – Одеса : Астропринт , 2025. – 520 с.

Статті у наукових фахових виданнях України:

6541030:

1. Буркинський Б.В., До 100-річчя з дня народження академіка НАН України, д.е.н., професора Миколи Григоровича Чумаченка // Вісник економічної науки України. — 2025. — № 1 (48). — С. 6–7. <https://nasplib.isoftware.kiev.ua/handle/123456789/206489>

2. BURKYNSKYI, B., LAIKO, O., UMANETS, T. & SHATALOVA, L. (2025). Resource Provision for the Economic Self-Sufficiency of Territorial Communities: Theoretical and Methodological Aspects. *Science and Innovation*, 21(2), 40–53. <https://doi.org/10.15407/scine21.02.040> (Scopus) (1,5 ум.др.арк.)

6541230:

1. Буркинський Б.В., Горячук В.Ф., Шлафман Н.Л., Кривцова О.М. Концепція консолідації ресурсів України і підвищення ефективності їх використання // Економічні Інновації Том. 27, ВИП. 4(97) С. 7-22

2. Burkinsky B., Goriachyk V., Mykhailenko V., Levit V (2025). High-Tech Sector Of The Processing Industry Of Ukraine And Comparative Analysis With The Countries Of The European Union. *Ekonomi* (у друці)

Отримав **Свідоцтво** про реєстрацію авторського права на твір № 136958, Мінекономіки, Національний орган інтелектуальної власності УкрНОІВІ. Монографія «Концептуальні засади розбудови систем агропромислових ринків України в умовах безпекових загроз» / Б.В. Буркинський, О.В. Нікішина, О.О. Зеркіна. Дата реєстрації 11.06.2025. Заявка від 11.04.2025 №с202503268.

III. Приймав участь:

- **у робочих засіданнях, нарадах, семінарах та міжнародних наукових конференціях, симпозіумах та круглих столах, зокрема найбільш вагомі:**
  - Як представник НАН України приймав участь в установчих засіданнях робочих (переговорних) груп щодо підготовки переговорних позицій України під час переговорів з Європейським Союзом щодо укладення Угоди про вступ України до Європейського Союзу з питань свободи підприємництва та надання послуг та з питань економічних критеріїв.

- 14 Міжнародна науково-практичної конференція «Відродження морської економіки як домінанта проєкту національного єднання України», 02-03 жовтня 2025 р., м. Одеса

- 29 травня 2025 року в Одесі за ініціативи Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України» підписано Меморандум про створення Національного дослідницького консорціуму блакитної економіки Українського Причорномор'я – UKRMARI (Ukraine + Marine + Research Infrastructure).

IV. Міжнародна співпраця:

В частині реалізації міжнародної діяльності приймаю участь у реалізації таких міжнародних проєктів:

- «Створення рамок реагування на існуючі та нові виклики забруднення морського середовища в Чорному морі» («Building Response Frameworks under existing and new Marine Pollution Challenges in the Black Sea») - RESPONSE за програмою European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF), термін виконання 01.10.2023-30.09.2026р

- «Мережа для збереження осетрових та стійкості екосистеми басейну Чорного моря» («Network for the Preservation of Sturgeon and for the Sustainability of the Black Sea Basin Ecosystem») – SturNet BSB00172, MDLPA176757/27.8.2024 , за програмою Interreg NEXT Black Sea Basin, 30.08.2024 – 27.02.2027 рр.

Я виступаю позаштатним консультантом Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, а також входжу до складу:

- робочої групи НАН України щодо співпраці з ЮНЕСКО, Міжвідомчої координаційної ради з питань морських досліджень МОН та НАН України;

- Наукової ради НАН України з проблем навколишнього середовища і сталого розвитку як голова секції «Економічні проблеми сталого розвитку», регіональної ради реформ в Одеській області при Одеській обласній державній адміністрації, Науково-технічної ради з питань охорони навколишнього природного середовища, моніторингу довкілля, реалізації регіональних програм області та сталого розвитку регіону при Одеській облдержадміністрації, згідно розпорядження голови Одеської обласної державної адміністрації є членом ради Регіональної координаційної ради з питань сприяння розвитку громадянського суспільства при голові Одеської ОДА (Розпорядження Одеської ОДА від 27.10.2021 № 1086/од-2021). Співголова обласної науково-експертної ради при ОДА (Розпорядження Одеської ОДА від 26.05.2021 № 557/од-2021).

Як представник НАН України є членом Координаційного центру з провадження діяльності, пов'язаної з участю України в реалізації Стратегії ЄС для Дунайського регіону; членом Міжвідомчої координаційної ради Міндовкілля України з питань реалізації в Україні Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті.

Є головою Одеського обласного осередку Спільки економістів України, головою редакційних колегій збірника наукових праць Інституту «Економічні інновації», а також Головою наукової ради електронного науково-практичного журналу «Економіка. Екологія. Соціум». Почесний науковий консультант редакційної колегії «Економіка харчової промисловості».

Координую діяльність (як співголова) таких науково-освітніх комплексів, створених на базі ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»: «Економічна освіта і наука», створеного спільно з Одеським національним економічним університетом МОН України; «Інноватика у сучасній економічній освіті та науці» спільно з Національним університетом «Одеська політехніка»; «Економічна наука і освіта» спільно з Одеським національним технологічним університетом МОН України; «Інноваційні технології та інструменти економічної освіти і науки» спільно з Національним університетом кораблебудування ім. адмірала Макарова (м. Миколаїв).

Академік НАН України,
д.е.н, професор

Борис БУРКИНСЬКИЙ